

[Ministeren for handel, industri og søfart.] ophør, en vis ydelse, den såkaldte sygehyre, fra rederen. Dette gælder, hvadenten tjenesteforholdet bringes til ophør som følge af sygdommen eller af anden årsag, når blot det senere viser sig, at vedkommende sømand var syg i afskedigelsesøjeblikket. Sygehyren andrager som hovedregel efter den nye regel 2 måneders hyre til officerer og 1 måned til det menige mandskab, men den foreslåede nye regel er underkastet 2 begrænsninger: dels kan der ikke ydes sygehyre i længere tid, end sømanden er arbejdsudygtig, dels kan der ej heller ydes sygehyre for en længere periode end svarende til, hvor længe han har været i tjenesten. Disse 2 begrænsninger kendes ikke efter den nugældende lov, men til gengæld er hovedreglen om sygehyrens størrelse forbedret fra 1 måneds til 2 måneders hyre, henholdsvis for det menige mandskab fra 7 dages til ikke over 1 måneds hyre.

I denne forbindelse vil jeg også nævne, at en anden bestemmelse, som angår den søfarendes rettigheder overfor rederen i tilfælde af tjenesteforholdets ophør, nemlig den vigtige § 34, ved forslaget er undergået forskellige ændringer til de ombord ansattes fordel. Paragraffen angår den „standard“ erstatning, som forfalder, når tjenesteforholdet bringes til ophør ensidigt fra rederens side, uden at der er sket lovlig opsigelse, og uden at nogen af de grunde, som forslaget i §§ 32—33 anerkender som lovlige afskedigelsesgrunde, foreligger.

En nydannelse i forslaget er opfattelsen af den retsvirkning på ansættelsesforholdet, det bør have, hvis en sømand pådrager sig en kønssygdom. Efter de nugældende regler er det således, at dersom tjenesteforholdet bringes til ophør som følge af sømandens arbejdsudygtighed på grund af sygdom, tilkommer der den søfarende visse rettigheder hos rederen og staten i form af hyre, pleje og hjemrejse. Det samme gælder forøvrigt skibsførerne. Men det er lovens princip, at i det omfang, arbejdsudygtigheden skyldes skibsførerens eller sømandens eget uforvarselige forhold, mister han disse rettigheder. Dette er i overensstemmelse med dansk rets almindelige principper, hvorefter det, man kalder „egen skyld“, betager vedkommende retten til erstatning. Siden sømandsloven kom frem i 1923, er der imidlertid sket en ændring i den almindelige opfattelse af kønssygdomme, idet man ikke længere mener at burde behandle disse sygdomme som pådraget ved egen skyld i retlig forstand. Man har ikke fundet, at den juridiske vurdering eller karakterisering af en hand-

ling som „egen skyld“ hos den handlende egner sig til at anvendes på disse private forhold. I den private syge- og anden forsikring har man da også forladt denne betragtning og er gået over til at behandle kønssygdommene som andre sygdomme.

Det foreliggende forslag tager konsekvenserne af denne ændrede opfattelse.

Som det vil ses, har kommissionen foreslået, at den nuværende lovs bestemmelse om gudstjeneste ombord udgår. Den nuværende lov udtaler i sin § 56, stk. 2, at der på sø- og helligdage såvidt muligt bør gives mandskabet lejlighed til at holde gudstjeneste ombord. Når jeg har kunnet tiltræde denne kommissionens indstilling, er det udfra den betragtning, at det må findes mindre passende, at dette stærkt personlige område skal være omgærdet af lovregler.

Medens jeg er ved § 56, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at der i kommissionsudkastet i paragraffens stk. 2 har indsneget sig en trykfejl, idet det alene er mandskabet under 16 år — ikke 18 år, som der står —, der skal have ret til 9 timers sammenhængende nattehvile. Dette fremgår da også af betænkningens bemærkninger til denne paragraf. Trykfejlen er rettet i lovforslaget.

Kapitlerne 4 og 5 er beslægtede, for så vidt som de begge angår ansvaret, dels det disciplinære ansvar for brud på god skik og orden ombord i og udenfor tjeneste, dels de sædvanlige strafferegler, som enhver særlov af nogen betydning er udstyret med. Disse kapitler er også blevet moderniseret og skulle derfor i deres nu forelagte skikkelse svare til, hvad der ellers gælder på beslægtede områder, og i det hele være i overensstemmelse med gældende dansk retsopfattelse.

Hvad specielt angår kapitel 4, vil jeg gerne fremsætte den principielle bemærkning, at alle vist må erkende, at der må have visse disciplinære regler for skibsbesætninger. Dette gælder for alle snævrere arbejdsområder, hvor mennesker lever op og ned ad hinanden i længere tid uden den normale fulde forbindelse med omverdenen. I sådanne småsamfund, hvor de enkelte medlemmer i længere tid er henvist til hinandens selskab, må der naturligt være et særlig konfliktstof i selve dette mere eller mindre påtvungne samvær. Heldigvis afvikles det meste jo i praksis ret gnidningsfrit, navnlig i kraft af lederens almindelige personlige autoritet og eksempel og deltagernes selvdisciplin, altså deres egen erkendelse af, at det hele glider bedst, når enhver afpasser sig efter de en gang givne fælles vilkår. Men